

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh
poslankýň Národnej rady Slovenskej republiky Ingrid Kosovej a Tiny Gažovičovej k
vládnemu návrhu zákona o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov
(vysokoškolský zákon)
(tlač 924)

V súlade s ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov predkladáme nasledujúci pozmeňujúci a doplňujúci návrh k vládnemu návrhu zákona o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vysokoškolský zákon) (tlač 924).

Vo vládnom návrhu zákona navrhujeme tieto zmeny a doplnenia:

1. V čl. I § 20 sa za odsek 8 vkladá nový odsek 9, ktorý znie:

„(9) Funkcia rektora je nezlučiteľná s funkciou poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, člena vlády Slovenskej republiky a štátneho tajomníka.“.

Doterajšie odseky 9 až 17 sa označujú ako odseky 10 až 18.

Odôvodnenie:

V návrhu zákona je v § 24 pri správnej rade uvedený rozšírený zoznam nezlučiteľných funkcií – vrátane poslanca NR SR, člena vlády či štátneho tajomníka. Neexistuje však žiadny racionálny dôvod, prečo by sa rovnaká nezlučiteľnosť nemala vzťahovať aj na funkciu rektora, ktorá má výkonný a reprezentatívny charakter a zastupuje verejnú vysokú školu navonok. Funkcia rektora si vyžaduje plné pracovné nasadenie, odborné vedenie inštitúcie a zachovanie neustrannosti. Súčasné zastávanie významnej politickej funkcie je s týmito požiadavkami nezlučiteľné a zároveň vytvára riziko konfliktu záujmov. Zavedenie nezlučiteľnosti pre funkciu rektora preto považujeme za spravodlivý, systémovo konzistentný a politicky neutrálne formulovaný krok, ktorý posilní apolitickosť akademických pozícií, prispeje k dôveryhodnosti vysokých škôl a zabezpečí rovnováhu v právnej úprave – obdobne, ako je to už navrhnuté pri správnej rade.

2. V čl. I § 20 ods. 11 sa slovo „troch“ nahrádza slovom „dvoch“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme skrátiť počet funkčných období rektora na dve. Umožnenie troch po sebe nasledujúcich období môže viesť k nadmernej

a brániť pravidelnej obmene vedenia, čo nie je v súlade s osvedčenými demokratickými princípmi správy univerzity. Zároveň v iných krajinách (napr. ČR) sú dve funkčné obdobia dostatočné, čo ukázala aj dobrá prax v SR. Aktuálna právna úprava bola prijatá nekonceptne, bez hlbšej diskusie s reprezentáciami vysokých škôl pozmeňujúcim návrhom počas legislatívneho procesu v Národnej rade Slovenskej republiky. Táto právna úprava umožňuje výkon funkcie rektora na jednej vysokej škole až tri po sebe nasledujúce funkčné obdobia, čo predstavuje 12 rokov výkonu vrcholnej výkonnostnej funkcie v rámci akademickej samosprávy. Takéto nastavenie môže obmedzovať generačnú výmenu, pluralitu názorov, inováciu riadenia a prirodzenú reflexiu akademickej komunity. Umožnenie maximálne dvoch po sebe nasledujúcich období (8 rokov), je v súlade s demokratickými princípmi obmeny vedenia, s cieľom predchádzať personalizácii moci a posilniť zodpovednosť rektora voči akademickej obci.

3. V čl. I § 33 ods. 2 sa slovo „troch“ nahrádza slovom „dvoch“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme skrátiť počet funkčných období dekana na dve. Umožnenie maximálne dvoch po sebe nasledujúcich období (8 rokov), je v súlade s demokratickými princípmi obmeny vedenia, s cieľom predchádzať personalizácii moci a posilniť zodpovednosť dekana voči akademickej obci.

4. V čl. I § 50 ods. 11 znie:

„(11) Vysoká škola poskytne tvorivé voľno na základe žiadosti zamestnanca na obdobie jeden až šesť mesiacov, ak tomu nebránia závažné okolnosti týkajúce sa plnenia úloh vysokej školy. Vysoká škola môže poskytnúť na základe žiadosti zamestnanca tvorivé voľno aj na obdobie dlhšie ako šesť mesiacov, a to najviac na 12 mesiacov. Tvorivé voľno vysoká škola poskytuje raz za sedem rokov. Počas tvorivého voľna patrí vysokoškolskému učiteľovi funkčný plat znížený najviac o 40 %.“.

Odôvodnenie:

Účel inštitútu tvorivého voľna je poskytnutie dostatočne dlhého, nerušeného obdobia na vedeckú, výskumnú alebo umeleckú činnosť. Šesť mesiacov je pritom v medzinárodnej

akademickej praxi považovaných za minimálne obdobie, ktoré umožňuje realizáciu uceleného výskumného projektu, vytvorenie vedeckého alebo umeleckého diela, či pobyt na zahraničnej inštitúcii. Navrhovaná úprava spresňuje a rozširuje možnosť poskytnutia tvorivého voľna vysokoškolskému učiteľovi tak, aby lepšie reflektovala potreby akademickej praxe a podporovala dlhodobý rozvoj vedeckej, výskumnej a umeleckej činnosti. Ustanovenie umožňuje flexibilnejšie určenie dĺžky tvorivého voľna v rozmedzí od jedného do šiestich mesiacov podľa charakteru projektu alebo činnosti, na ktorú je voľno určené. Zároveň vytvára priestor na výnimočné poskytnutie tvorivého voľna až do dvanástich mesiacov, ak to odôvodňuje povaha výskumu, medzinárodná spolupráca alebo iný závažný odborný dôvod. Navrhovaná úprava tak posilní istotu vysokoškolských učiteľov, že môžu naplno využiť obdobie nevyhnutné na kvalifikovanú vedeckú alebo umeleckú prácu, čo je v súlade s cieľmi rozvoja vysokoškolského vzdelávania a vedy.

5. V čl. I § 79 ods. 4 druhá veta znie: „Vysoká škola v študijnom poriadku ustanoví najvyšší počet neúspešných pokusov o absolvovanie povinného predmetu; po jeho prekročení sa študent zo štúdia vylúči.“.

6. V čl. I § 79 ods. 5 druhá veta znie: „Vysoká škola v študijnom poriadku ustanoví najvyšší počet neúspešných pokusov o absolvovanie vybraného povinne voliteľného predmetu; po jeho prekročení sa študent zo štúdia vylúči.“.

Odôvodnenie k bodom 5 a 6:

Navrhované ustanovenie predstavuje neprimeraný zásah do akademických slobôd a autonómie vysokých škôl. Určovanie počtu neúspešných pokusov o absolvovanie predmetu je otázkou interného akademického riadenia a malo by zostať v kompetencii samotných vysokých škôl. Centrálné stanovenie takéhoto limitu by znamenalo zbytočný mikromanažment zo strany zákonodarcu a oslabovalo by zodpovednosť vysokých škôl za kvalitu a organizáciu štúdia. Zámer „zefektívniť štúdium“ alebo „zlepšiť duševné zdravie študentov“ nemožno dosahovať administratívnym obmedzením pokusov, ale skôr podporou kvalitného vzdelávacieho prostredia, poradenstva a individuálneho prístupu. O takýchto otázkach majú rozhodovať univerzity samy, v súlade so svojím poslaním, tradíciou a profilom študijných programov.

7. V čl. I § 81 ods. 7 sa slová „povinné predmety a povinne voliteľné predmety“ nahrádzajú slovami „povinné predmety, povinne voliteľné predmety alebo voliteľné predmety“.

Odôvodnenie:

Uznávanie kreditov za úspešné absolvovanie predmetov absolvovaných v rámci iného študijného programu alebo inak získané kredity by malo byť možné aj za voliteľné predmety.

8. V čl. I § 145 ods. 10 sa na konci pripája táto veta: „Funkčné obdobia plynúce podľa doterajších právnych predpisov zostávajú nedotknuté.“.

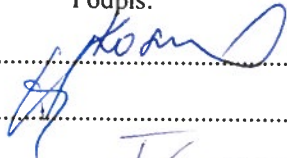
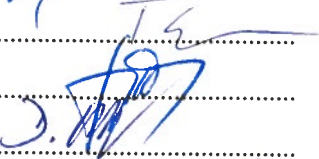
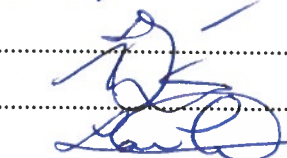
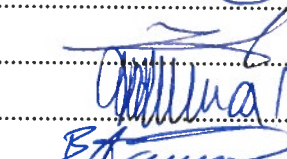
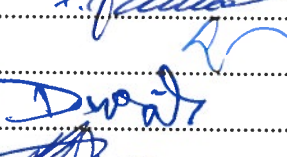
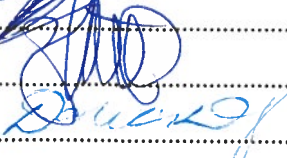
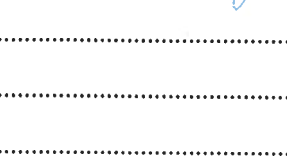
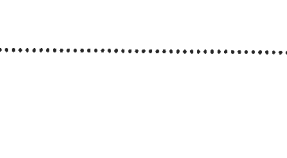
Odôvodnenie:

Umožnenie maximálne dvoch po sebe nasledujúcich funkčných období (8 rokov) pre rektora a dekana, je v súlade s demokratickými princípmi obmeny vedenia, s cieľom predchádzať personalizácii moci a posilniť zodpovednosť rektora voči akademickej obci. Spoločne s limitáciou funkčných období príslušná pripomienka v súlade so zákazom pravej retroaktivity predvída dokončenie už plynúcich funkčných období rektorov, ktorých by sa mohla dotýkať.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh
poslankýň Národnej rady Slovenskej republiky Ingrid Kosovej a Tiny Gažovičovej k
vládnemu návrhu zákona o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov
(vysokoškolský zákon)
(tlač 924)

Meno a priezvisko:

Podpis:

1. INGRID KOŠOVÁ	
2. JANA HONULÁČKOVÁ	
3. TINA GAŽOVIČOVÁ	
4. BRANKA SPIŠIAK	
5. JANA KLEINERT	
6. RICHARD DUŽOUČY	
7. VERONIKA VEŠTEKOVÁ	
8. DARCE LAČKOVIC	
9. ZUZANA MESTEROVÁ	
10. ZUZANA MEUKOVÁ	
11. BRANISLAV VANEČ	
12. Tamara Stáhlavá	
13. OSKAR DUODAN	
14. JAY HARGIS	
15. Ivan Stejnko	
16. DAVID DEJ	
17.	
18.	
19.	
20.	